INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Ministerstwo Zdrowia: zanieczyszczenia powietrza a zdrowie Polaków

Degradacja środowiska wpływa negatywnie na zdrowie ludzi. W tym kontekście szczególnie ważna jest jakość powietrza, której obniżenie może prowadzić do wystąpienia chorób układu krążenia i oddechowego oraz nowotworowych. Konsekwencją ekspozycji organizmu na zanieczyszczone powietrze może być skrócenie oczekiwanej długości życia. Przykładowo, w Polsce wieloletnie narażenie na cząstki pyłu zawieszonego $PM_{2.5}$ (tj. pył drobnocząsteczkowy – zawieszony, o średnicy aerodynamicznej do 2,5 µm) przyczynia się corocznie do 46 tysięcy przedwczesnych zgonów.

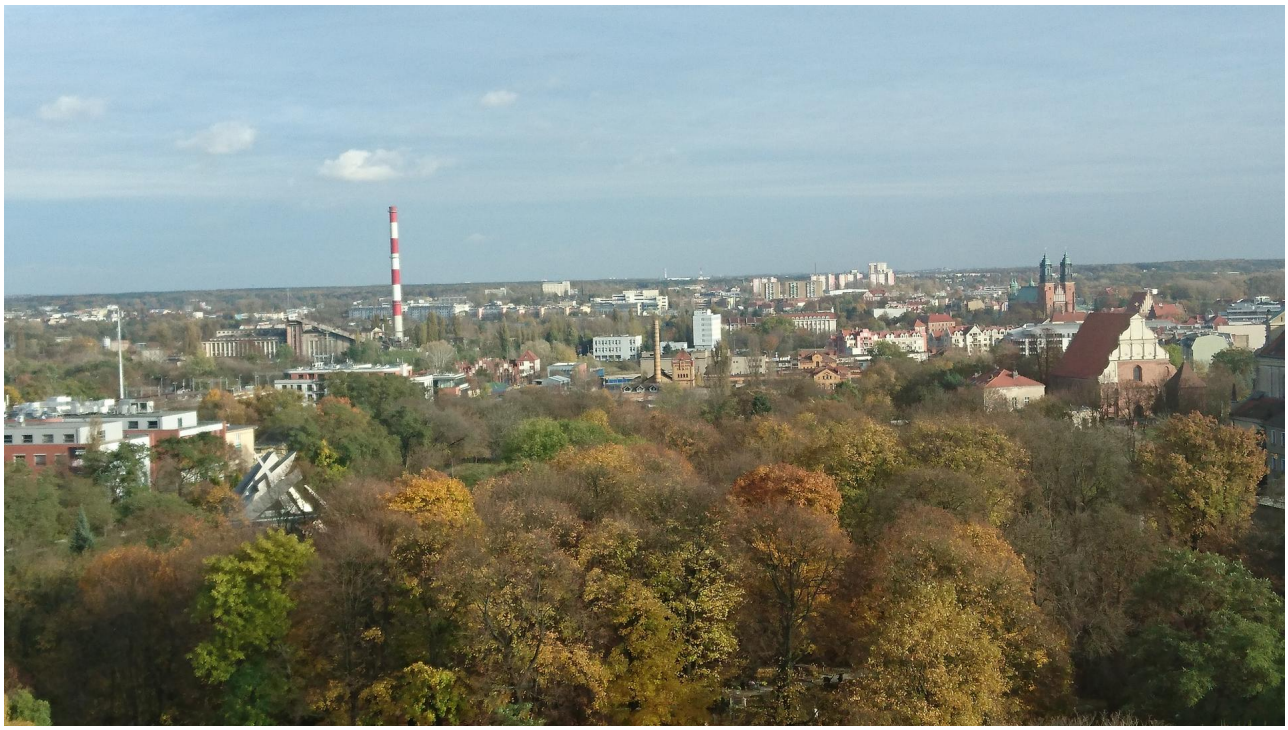
W odpowiedzi na powyższe zagrożenie konieczne jest podejmowanie działań począwszy od poziomu międzynarodowego a skończywszy na lokalnym. Działania te winny być ukierunkowane zarówno na poprawę jakości powietrza, ale też na ograniczenie ryzyka zdrowotnego (m.in. poprzez podnoszenie świadomości, zmianę indywidualnych zachowań, komunikowanie o ryzyku i ostrzeganie przed zagrożeniami). Jednym z ich przykładów jest wprowadzenie nowych norm przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) dotyczących m.in. rekomendowanych docelowych wartości dla 5 głównych zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM_{10} i $PM_{2,5}$, dwutlenku azotu (NO_2), ozonu (O_3) oraz tlenku węgla (CO)**.**

W związku z nasilającym się problemem negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na stan zdrowia Polaków, został powołany Zespół Roboczy ds. Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Zdrowie przy Radzie Zdrowia Publicznego. W swojej działalności Zespół, będący organem doradczym przy Ministerstwie Zdrowia, skupia swoją uwagę m.in. na aspektach zdrowotnych zanieczyszczeń powietrza oraz zapewnieniu wsparcia merytorycznego w kształtowaniu kierunków postępowania mających na celu ograniczenie niekorzystnych efektów zdrowotnych obywateli wskutek narażenia na pogorszoną jakość powietrza. W wyniku jego starań powstało m.in. opracowanie pt. *„Analiza skutków przyjęcia różnych wartości poziomów informowania i alarmowania dla pyłu zawieszonego PM_{10} z punktu widzenia oddziaływań zdrowotnych”* (https://www.gov.pl/attachment/edc0c8ec-2ac6-46ca-9b01-1fe0f16d8b79), które dostarczyło argumentacji na rzecz obniżenia obowiązujących w Polsce poziomów informowania i alarmowania ludności o zanieczyszczeniu powietrza w czasie tzw. epizodów smogowych. Inna praca pt. *„Ocena wpływu na zdrowie wybranych parametrów paliw stałych”* (https://www.gov.pl/attachment/edc0c8ec-2ac6-46ca-9b01-1fe0f16d8b79) przedstawia informacje nt. oszacowanej potencjalnej redukcji liczby przedwczesnych zgonów wskutek wprowadzenia zakazu w Polsce obrotu węglem złej jakości. **Zespół dokonał także pełnego przełożenia na język polski dokumentu WHO pt. *„Działania indywidualne i informowanie o ryzyku w związku z zanieczyszczeniem powietrza”* (https://www.gov.pl/attachment/fd31f4d6-a817-486e-86ab-d02952109895), zawierający dodatkowo dostosowany do warunków krajowych katalog rekomendacji dla ludności oraz pracowników służby zdrowia.** Na potrzeby stworzenia przestrzeni do wymiany doświadczeń oraz informacji Ministerstwo Zdrowia zachęca do zgłaszania zagadnień pod obrady Zespołu. W tym celu pytania oraz sugestie można kierować na adres e-mail: powietrze@mz.gov.pl. Przygotowywane przez Zespół zalecenia i rekomendacje będą upowszechniane.

W odniesieniu do przedmiotowej tematyki warto również zasygnalizować aktywność Samorządu Województwa Wielkopolskiego przejawiającą się m.in. przyjęciem przez jego Sejmik uchwał antysmogowych, wspomagających działania określone w *„Programach ochrony powietrza”* (dla stref: wielkopolskiej, miasto Kalisz oraz aglomeracja poznańska). Ich celem jest sukcesywne tworzenie warunków do zdecydowanego polepszenia jakości powietrza w regionie, a tym samym zapewnienie poprawy zdrowia jego mieszkańców i większego komfortu życia. Upowszechnianiu zawartych w uchwałach zapisów, w tym dotyczących rodzaju dopuszczonych do stosowania kotłów grzewczych oraz zakazanych paliw służą prowadzone corocznie kampanie informacyjne z wykorzystaniem środków masowego przekazu (https://www.umww.pl/kampania-antysmogowa-2022). W wydanych przez Samorząd

Województwa Wielkopolskiego folderach pt. „*Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie*” czy „*Poradnik antysmogowy*” znaleźć można informacje dotyczące m.in. głównych zanieczyszczeń powietrza i ich źródła, jak również ich wpływu na zdrowie oraz sposobów ochrony przed zanieczyszczeniami. Ważnym źródłem danych nt. jakości powietrza w Wielkopolsce wraz z identyfikacją zagrożeń wynikających z pogorszenia jego stanu oraz propozycjami działań pozwalających na jego poprawę są regionalne dokumenty strategiczne: *Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030* oraz programy ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, miasta Kalisz oraz aglomeracji poznańskiej (https://292---555---k_91---k_93---k_programy).

Niezwykle ważne jest budowanie społecznej świadomości negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka, ale także poszerzanie wiedzy na temat indywidualnych działań z jednej strony minimalizujących negatywny wpływ na stan powietrza, z drugiej natomiast pozwalających na skuteczne radzenie sobie z problemem narażenia na zanieczyszczenia powietrza. **Z tego powodu serdecznie zachęcamy mieszkańców regionu do zapoznania się z wyżej przywołanymi publikacjami i materiałami.**

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie